

Kalna ielas 18 un Skolas ielas 2 gruntsgabalu Kuldīgā

vēsturiskā izpēte

(Gruntsgabalu kadastra numuri: 62010220119; 62010220035 un 62010060075)

Vēsturiskā izpēte tika veikta ar mērķi noteikt principus pēc kādiem būtu rekonstruējama, atjaunojama vai interpretējama plānotā apbūve gruntsgabalos ar kadastra Nr. 62010220119 (Skolas ielas zaļā zona) un 62010220035 (Kalna iela 18) Kuldīgā.

Izpētes metodika.

Uzsākot pētījumu tika apzināti uz aplūkojamo vietu un tās tuvāko apkārtni attiecināmie informācijas avoti un veiktās izpētes.

Kā norāžu ziņā bagātākais vērtējams I.Dimbiras darbs "Kuldīgas pilsētas vēsturiskais centrs. Vēsturiskās izpētes materiāli" (Rīga 1984.gads, mašīnraksts, sējums atrodas Valsts Kultūras pieminekļu inspekcijas Pieminekļu dokumentācijas centra arhīvā, turpmāk *Dimbira*). Te pētījuma autors iepazīnās ar Kuldīgas pilsētas vēstures avotu un literatūras apskatu (*Dimbira 10.-23.lp.*) un izmantoto avotu un literatūras sarakstu (*Dimbira 111.-118.lp.*).

Pētījumā tika izmantoti arī vēsturiskās izpētes daļa ar pielikumiem no arhitektes I.Bākules 2003.gadā sagatavotiem "Ēku Kuldīgā Skolas ielā 2 arhitektoniski mākslinieciskās izpētes materiāliem" (veikts pēc SIA "Goldingena" pasūtījuma, sējums atrodas SIA "Arhitektu birojs Kolonna" arhīvā, turpmāk *Bākule*), "Detālpārplānojums-teritorijas plānojuma grozījumi Skolas ielas zaļajai zonai Kuldīgā" (pasūtītājs SIA "Goldingena", autors IU "J-Projekts", Kuldīga 2003., 2004.gads, sējums atrodas SIA "Arhitektu birojs Kolonna" arhīvā, turpmāk *detālpārplānojums*), sējums "Arheoloģiskie pārbaudes izrakumi Kuldīgā, Kalna ielā 18 un Skolas ielā 2" (2008.gads, autors "Arhitektoniskās izpētes grupa", sējums glabājas SIA "Arhitektu birojs Kolonna" arhīvā, turpmāk *arheoloģija*) un "Pārskats par veiktajiem pētījumiem Kuldīgā, Skolas ielā 2 un Kalna ielā 18, pārskata detalizācija" (2008.gads, autors SIA "Baltijas zemes resursi", sējums atrodas SIA "Arhitektu birojs Kolonna" arhīvā, turpmāk *radiolokācija*).

Sākotnēji, analizējot Latvijas valsts vēstures arhīvā (turpmāk *LVVA*) un citos avotos pieejamos vēsturiskos Kuldīgas plānus, tika noteiktas pētījuma robežas gan laikā, gan telpā.

Par atskautes punktu tika ņemts uz auduma gabala ar krāsainu tušu vai tinti sastādītais un 1879.gada maijā un septembrī no Sigismunda Kleina revidētais Kuldīgas plāns (*LVVA 6828f. 2.apr. 521.l.*, turpmāk *Kleina plāns*). Šis ir ar informāciju bagātākais Kuldīgas vēsturiskais plāns.

Tajā bez ielu tīkla ar nosaukumiem un ūdeņiem norādīti arī gruntsgabali ar to numuriem, uz tiem esošā apbūve un gruntsgabalu robežas. Pie kam apbūve klasificēta gan pēc izmantotā materiāla – akmens, koks, jaukts materiāls, gan pēc ēkas funkcijas – galvenā ēka, palīgceltne. Savietojot šina plānā parādīto situāciju ar stāvokli mūsdienās, autors secināja, ka gruntsgabals ar kadastra numuru 62010220119 (Skolas ielas zaļā zona) pa daļai ietilpis vēsturiskajā plānā ar numuru 143 un 143a apzīmētajā gruntsgabalā, bet atlikusī daļa ar numuru 143b apzīmētajā; savukārt gruntsgabals ar kadastra numuru 62010220035 (Skolas iela 18) bijis daļa no vēsturiskā zemes gabala ar numuru 143a, bet pašreizējais gruntsgabals ar kadastra numuru 62010060075 (Skolas iela 2) bijis daļa gan no vēsturiskā gruntsgabala ar numuru 7 un 8, gan no gruntsgabala ar numuru 9 un 9c.

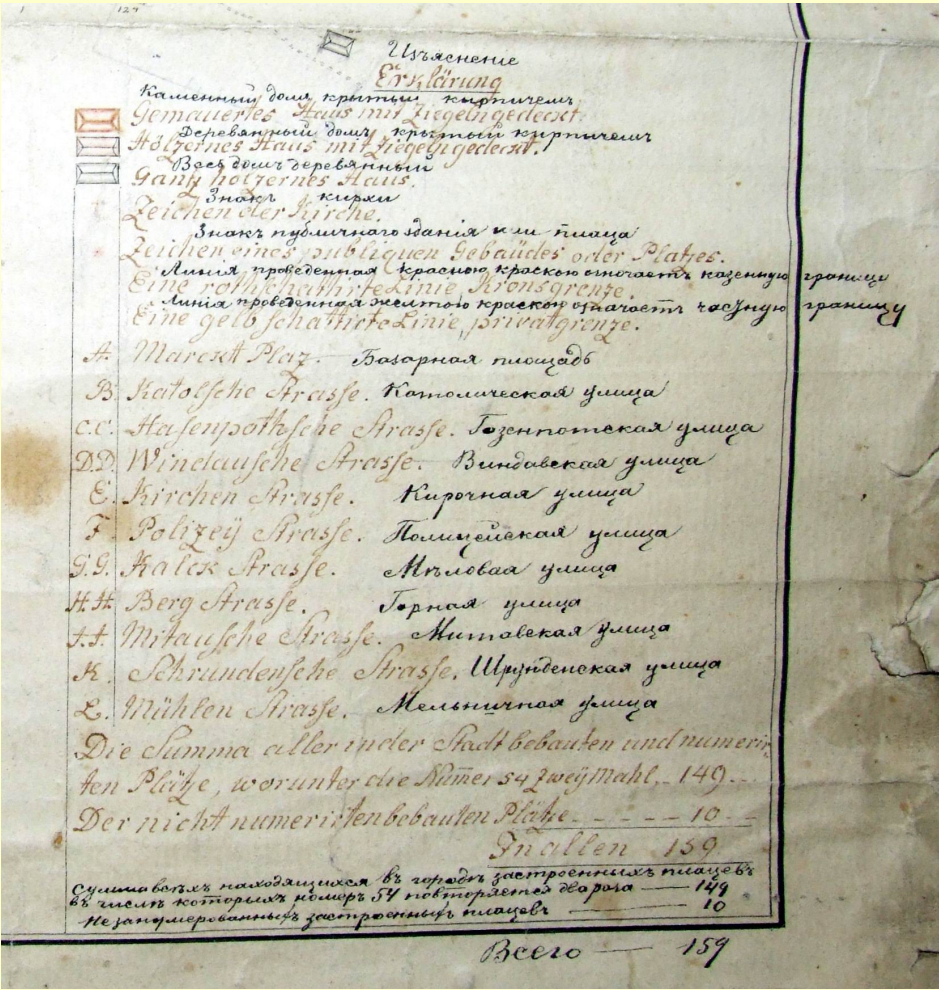
Līdz ar to vēsturiskā izpēte tika veikta attiecībā uz 1879.gada plānā ar numuriem 7 un 8; 9 un 9c; kā arī ar numuriem 143 un 143a apzīmētiem gruntsgabaliem. Vēsturiskais gruntsgabals ar numuru 143b netika pētīts, jo pašreizējās Skolas ielas zaļās zonas teritorijas daļa, kas tajā ietilpa, spriežot pēc pieejamiem vēsturiskiem plāniem nekad nav tikusi apbūvēta.

Pētījuma robežas laikā autors izvēlējās sekojot pētījuma mērķim, kā arī pamatojoties uz pieejamiem vēsturiskiem dokumentiem un citiem informācijas avotiem, izvērtējot to ticamību.

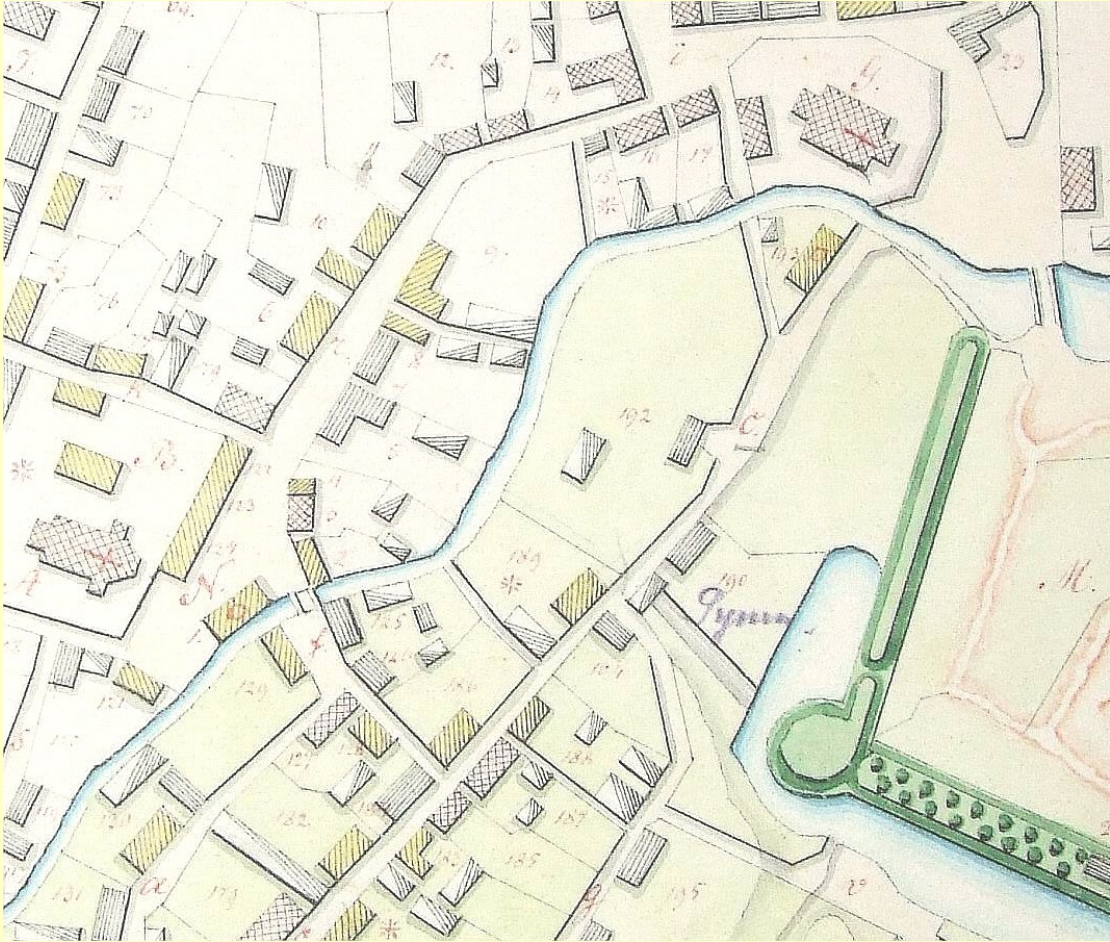
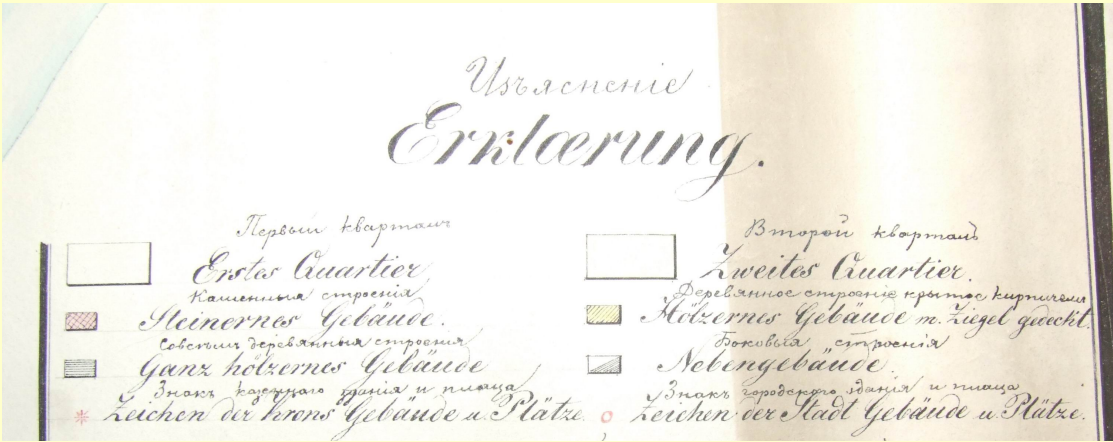
Pētījuma senākā laika robeža tika pieņemta 18./19. gadsimta mija.

Autors analizēja un salīdzināja četros dažāda laika Kuldīgas vēsturiskos plānos - 1797.gada plānā (*LVVA 1679.f. 162.apr. 6722.lieta*); 1839.gada plānā (*LVVA 1679.f. 162.apr. 6724.lieta*); Kleina plānā (*LVVA 6828.f. 2.apr. 521.lieta*); 1913.gada plānā (*LVVA 1679.f. 162.apr. 6726.lieta*; turpmāk *Elševica-Šteingarta plāns*) - attēloto situāciju gan savstarpēji, gan ar rakstītos dokumentos sniegtām ziņām, tādējādi izsekojot aplūkojamās vietas pilsētbūvniecisko attīstību divu gadsimtu garumā.

Turpmāk hronoloģiskā secībā sniegta attiecībā uz šo vietu Kuldīgas vēsturiskā centrā pētījuma veikšanas laikā apkopotā informācija.

Laiks	Avots	Zemesgabals ar numuru 7 un 8	Zemesgabals ar numuru 9 un 9c	Zemesgabals ar numuru 143 un 143a
1797. febr.	LVVA 1679.f. 162.apr. 6722.lieta Kuldīgas pilsētas plāns (turpmāk <i>Babsta plāns</i>)	Rietumos robežojas ar Baznīcas ielu; ziemeļos ar plānā iezīmētu ceļu no Baznīcas ielas līdz Alekšupītei, aiz kura atrodas z.g. Nr.9; austrumos ar Alekšupīti; dienvidos ar ceļu, kurš savieno Baznīcas ielu ar Kalna ielu pāri Alekšupītei, aiz kura atrodas z.g. Nr.5. Zemesgabalā uz Baznīcas ielas apbūves līnijas atrodas divas cieši blakus stāvošas koka ēkas, no kurām viena pret ielu vērsta ar garāko (R) fasādi, bet otra ar gala (R) fasādi; pie kam pirmās ēkas gala (D) fasāde sakrīt ar ceļa pirms īpašuma Nr.5 robežu, bet otrās ēkas garākā (Z) fasāde sakrīt ar ceļa pirms īpašuma Nr.9 robežu.	Zemesgabals vienots un tā numurs ir 9. Rietumos un ziemeļos robežojas ar Baznīcas ielu; austrumos ar z.g. Nr.15 un Alekšupīti; dienvidos ar ceļu, aiz kura atrodas z.g. Nr.7 un 8. Zemesgabala dienvidrietumu stūrī uz Baznīcas ielas apbūves līnijas ar garāko (R) fasādi pret ielu, bet gala (D) fasādi tieši uz ceļa pirms īpašuma Nr.7 un 8 robežas atrodas viens mūra nams.	Zemesgabals vienots un tā numurs ir 143. Rietumos un ziemeļos robežojas ar Alekšupīti; austrumos ar Kalna ielu, kuras robeža šai posmā stipri lauzīta; dienvidos ar ceļu, kurš savieno Kalna ielu ar Baznīcas ielu pāri Alekšupītei, aiz kura atrodas z.g. Nr.142. Zemesgabala dienvidaustrumu stūrī atrodas viena koka ēka ar garāko (A) fasādi tieši uz Kalna ielas robežas, kura šai vietā veido paplašinājumu; bet tās gala (D) fasāde ar atkāpi vērsta pret ceļu no Baznīcas ielas uz Kalna ielu pāri Alekšupītei.
	<i>Babsta plāna</i> fragmenti. (1797.)	 		

Nedatēts	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 42.lpp.	Ieraksts zemesgrāmatā par īpašuma sastāvu: Divas mājas un zeme ar nostiprinājuma Nr.7 un 8 Kuldīgas pilsētā.		
Nedatēts	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 50.lpp		Ieraksts zemesgrāmatā par īpašuma sastāvu: Mājas un zeme ar nostiprinājuma Nr.9; 9a; 9b un 9c Kuldīgas pilsētā.	
1821. 20.06.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 44.lpp.	Kārlis Krēmers pārdod savu īpašumu I.F.Paulam par 2266 ^{2/3} rubļa.		
1823. 26.01.	Tas pats	Pirkuma summa tiek nomaksāta.		
1830. 01.06.	Tas pats	I.F.Pauls īpašumu pārdod Johanam Dreksleram par 2000 rubļu.		
1831. 22.12.	Tas pats	Darījums tiek nostiprināts zemesgrāmatā.		
1839.	LVVA 1679.f. 162.apr. 6724.lieta. Kuldīgas pilsētas plāns (turpmāk <i>Grabes plāns</i>)	Gruntsgabals vienots – tā kontūras sakrīt ar <i>Babsta plānā</i> uzrādītām. Pret Baznīcas ielu ar gala fasādi vērsta ēka plāna apzīmēta ka “koka ēka, apšūta ar ķieģeli”, bet otra galvenā, ar garāko fasādi pret Baznīcas ielu vērstā, ēka parādīta kā “pilnībā koka ēka”; pie kam starp abām ēkām ir atstarpe. Bez tam gruntsgabala ziemeļos, uz pirms z.g. ar Nr.9 robežas esošā ceļa apbūves līnijas parādītas divas brīvstāvošas palīgēkas jeb “sānu ēkas”, visdrīzāk būvētas no koka. <i>Babsta</i> plānā redzamais ceļš gruntsgabala dienvidos pirms z.g. ar Nr.5 pazudis.	Gruntsgabals joprojām vienots – tā kontūras sakrīt ar <i>Babsta plānā</i> uzrādītām. Bez galvenās, pie Baznīcas ielas esošās ēkas, kura parādīta kā “koka ēka, apšūta ar ķieģeli” un kuras apjoms plānā vairs nav taisnstūris, bet gan burta “L” veidā (burta pamatne atrodas uz pirms z.g. ar Nr.7 un 8 esošā ceļa apbūves līnijas), gruntsgabala dienvidos parādās arī vēl viena (acīmredzot koka) palīgēka, kura ar garāko fasādi vērsta pret pirms z.g. ar Nr.7 un 8 esošo ceļu un novietota uz šī ceļa apbūves līnijas.	Notikušas būtiskas izmaiņas. Gruntgabals apvienots ar <i>Babsta</i> plānā redzamo īpašumu Nr.142. Starp abiem šiem īpašumiem bijušais ceļš likvidēts. Pazudusi arī 142 īpašumā bijusī ēka. Gruntsgabalam piešķirts jauns hipotēku numurs – 192 (<i>varbūt pārrakstīšanās kļūda?</i>). Bez galvenās ēkas, kura attēlota kā “pilnībā koka ēka” gruntsgabala dziļumā parādās vēl viena palīgēka, kuras garākā fasāde novietota paralēli galvenās ēkas garākai fasādei. <i>Varbūt notikušām izmaiņām iemesls ir bijis ugunsgrēks vai kāda cita liga? Pārējos aplūkojamajos gruntsgabalos tik spēju izmaiņu nav.</i>

	<i>Grabes plāna fragmenti.</i> (1839.)	 		
1872. 07.06.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 51.lpp.		Šmīdenu mantinieku pilnvarotie A.Adolfi un A.Gēbels pārdod māju Nr.9 Gustavam Cimmermanim par 7500 rubļiem.	
1872. 29.07.	Tas pats		Gustavs Cimmermanis pārdod Joselim Goldbergam daļu īpašuma Nr.9 ar māju, tolaik Nr.9, par 7000 rubļiem.	
1872. 28.08.	Tas pats		Gustavs Cimmermanis pārdod Hackelim Veinbergam daļu īpašuma Nr.9 ar māju, tolaik Nr.9b, par 700 rubļiem.	
1872. 07.10.	Tas pats		Abi augstākminētie darījumi tiek nostiprināti zemesgrāmatā. Līdz ar to uzsākta īpašuma sadalīšana.	
1873. 27.02.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 44.lpp.	Atraitne Jūlija Drekslere dzim. Rode un viņas audžudēls Frīdrihs Drekslers vienojas par viņas izslēgšanu no viņas mirušā vīra mantojuma. Tad pat Jūlija un Frīdrihs Dreksleri pārdod mājas Nr.7 un 8 Benjamiņam Zāmuēlam Āronsbergam par 2133^{1/3} rubļa.		

1873. 05.03.	Tas pats	Abi darījumi tiek nostiprināti zemesgrāmatā.		
1873. 19.09.	LVVA 795.f. 3.apr. 276.lieta 4.lp.o.p.	Nekustamā īpašuma nodokļu sarakstā par 1873.gadu kā īpašnieks minēts aldaris B.Āronsbergs. Īpašums sastāv no vienkārša koka ēka ar blakus ēkām, tā relatīvā vērtība noteikta 3760 sudraba rubļu. Nodokļa summa noteikta 11 rubļi un 25 kapeikas.		
1873. 28.09.	LVVA 795.f. 3.apr. 276.lieta 4.lp.o.p. un 13.lp.p.p.		Nekustamā īpašuma nodokļu sarakstā par 1873.gadu kā īpašnieks minēts J.Goldbergs. Īpašums sastāv no vienkārša koka ēkas ar blakus ēkām, tā relatīvā vērtība noteikta 8264 sudraba rubļi. Nodokļa summa noteikta 25 rubļi un 35 kapeikas.	Nekustamā īpašuma nodokļu sarakstā par 1873.gadu kā īpašumu Nr.143 un 143a īpašnieks minēts J.Šterns. 143. īpašums sastāv no divstāvu koka ēkas un palīgēkas (blakusēkas), tā relatīvā vērtība noteikta 7018 sudraba rubļi. Nodokļa summa noteikta 12 rubļi un 30 kapeikas. 143a. īpašums sastāv no vienkārša koka ēkas un palīgēkas (blakusēkas), tā relatīvā vērtība noteikta 1095 sudraba rubļi. Nodokļa summa noteikta 3 rubļi un 35 kapeikas.
1874. 03.07.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 51.lpp.		Cimmermanis pārdod daļu īpašuma Nr.9, tolaik Nr.9a Heinriham Šulcam par 1650 rubļiem.	
1874. 24.08.	Tas pats		Darījums tiek nostiprināts zemesgrāmatā. Līdz ar to īpašums ir sadalīts un turpmāk tiek aplūkots tikai īpašums ar Nr.9 un 9c.	
1879. 14.02.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 44.lpp.	B.S.Āronsbergs pārdod mājas Nr.7 un 8 Oskaram Šēnhofam 12 000 rubļu.		
1879. 15.02.	Tas pats	Darījums tiek nostiprināts zemesgrāmatā		
1879. maijs un sept.	LVVA 6828.f. 2.apr. 521.lieta Kuldīgas pilsētas plāns <i>Kleina plāns</i>	Gruntsgabals vēl aizvien vienots. Pret Baznīcas ielu ar gala fasādi vērsta ēka apzīmēta kā "galvenā ēka no koka" un novietota tieši uz ielas apbūves līnijas gruntsgabala ZR stūrī. Cieši blakus tai uz austrumiem gar ceļu pirms īpašuma Nr.9 novietota "sānu ēka no koka", kuras apjoms plānā ir "L" veida un tā	Gruntsgabals sadalīts (ap 3/5 no sākotnējā) un tā hipotēku numurs ir 9 un 9c. Viena galvenā ēka īpašuma dienvidrietumos ar garāko fasādi vērsta pret ielu, taču atšķirībā no <i>Grabes plāna</i> tai uzradušās, šķiet vismaz divas piebūves – viena sētas (austrumu) pusē, bet otra ēkas ziemeļu galā uz	Salīdzinājumā ar <i>Grabes plānu</i> notikušas būtiskas izmaiņas – gruntsgabals atguvis <i>Babsta plānā</i> uzrādīto hipotēku numuru, tas sadalīts divos atsevišķos īpašumos ar hipotēku Nr.143 un 143a, kā arī 143b un tā dienvidu robeža pārcēlusies mazliet uz ziemeļiem. Zudušas abas <i>Grabes plānā</i> parādītās ēkas. Tagad īpašuma ar hipotēku

		garākā mala vērsta pret ceļu (<i>Grabes plānā</i> šai vietā parādītas divas brīvēstāvošas "sānu ēkas"). Otrā gruntsgabalā esošā "galvenā ēka no koka" novietota ar garāko fasādi pret ielu, taču atšķirībā no <i>Grabes plāna</i> tai sētas (austrumu) pusē uzradusies koka piebūve.	Baznīcas ielas apbūves līnijas. Tā kā plāna oriģinālā tieši šai vietā krāsas ir izbalējušas, tad pilnīgi droši nav nosakāms ēkas materiāls. Autoraprāt tā varētu būt apzīmēta pilnībā kā "galvenā ēka no mūra". Gruntsgabala ziemeļrietumos parādās vēl viena ēka tieši uz Baznīcas ielas apbūves līnijas un cieši blakus pirmai galvenai ēkai. Plānā tā apzīmēta kā "jaukta apbūve". Gruntsgabala dziļumā, tā ziemeļu daļā parādās brīvēstāvoša (arī no kaimiņu zemesgabala atvirzīta) "blakusēka no koka". Gruntsgabala dienvidos tieši uz pirms zemesgabala ar Nr.7 un 8 esošā ceļa apbūves līnijas, cieši blakus uz austrumiem no gruntsgabala dienvidaustrumos esošās galvenās ēkas novietota "sānu ēka no koka" (plānā taisnstūris).	numuru 143 un 143a ziemeļaustrumos ar atkāpi no kaimiņu īpašuma un Kalna ielas apbūves līnijas ar gala fasādi vērstu pret ielu redzama plāna taisnstūra "galvenā ēka no koka" ar koka piebūvi dienvidu fasādē (saglabājusies līdz mūsdienām – Kalna iela 18). Gruntsgabala dienvidrietumos cieši pie Aleksūpītes, bet ar atkāpi no kaimiņu zemes gabala attēlota plānā "L" veida "galvenā ēka no mūra" (apjoms saglabājies līdz mūsdienām – Skolas iela 3). Uz ziemeļiem ar nelielu atkāpi (ap 4-5metri) no šīs ēkas plānā izstiepta taisnstūra veidā parādīta "sānu ēka no koka" ar piebūvi pie sānu (rietumu) fasādes, savukārt šīs ēkas austrumu galā ar nelielu atkāpi perpendikulāri uz ziemeļiem parādās vēl viena "sānu ēka no koka" plānā izstiepta taisnstūra veidā. Tādējādi gruntsgabalā parādītas četras ēkas. Tāpat Kalna ielas kreisā fronte raugoties uz ziemeļiem, ir iztaisnota. Visdrīzāk arī šīs ievērojamās pārmaiņas zemesgabala apbūvē izraisījusi kāda nebūt vietēja mēroga kataklizma.
--	--	---	---	---

		<i>Kleina plāna fragmenti (1879.)</i>
1883. 06.10.	LVVA 795.f. 2.apr. 1295.lieta 288.lp.o.p. un 289.lp.p.p.	Kuldīgas pilsētas valdes sapulces sēdē nolemj atļaut namīpašniekiem Šternam un Šēnhofam ierīkot ielu starp Baznīcas (<i>Kirchen</i>) un Kalna (<i>Berg</i>) ielu ar noteikumu, ka par jaunveidotās ielas bruģa uzturēšanu pēc trim gadiem ir jā rūpējas pilsētas kasei, un ka minētajiem māju īpašniekiem jaunajā ielā pāri Alekša strautam par saviem līdzekļiem ir jāuzceļ mūra tilts pēc pilsētas valdes apstiprināta plāna un trīs gadus jā rūpējas par tā uzturēšanu. Pie šo nosacījumu izpildes Šēnhofa kungam tiek atļauts pēc savas izvēles lietot pilsētai piederošo daļu publiskajā kanālā starp Goldberga un Šēnhofa mājām. Lēmumu paraksta Kuldīgas pilsētas galva A.Gēbels.
1889. 11.03.	LVVA 795.f. 2.apr. 1295.lieta 289.lp.p.p.	Šīs Kuldīgas pilsētas valdes 1883.gada 6.oktobra sēdes protokola izraksts saskaņā ar iesniegumu un pēc Kuldīgas pilsētas tiesas hipotēku lietu nodaļas rīkojuma ir ierakstīts hipotēku grāmatā un pilnā mērā koroborēts ar hipotēkas Nr.8. Ieraksts zemesgrāmatā skan šādi: "1883.gada 6.oktobra vienošanās starp Oskaru Šēnhofu un viņa kaimiņu Johanu Šternu (dokumentā ierakstīts Štēru) par ceļa atvēršanu starp viņu īpašumiem, nostiprināta 1889 gada 11.martā".

	un LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 44.lpp	Līdz ar to, tieši 1889.gada 11.marts uzskatāms par Skolas ielas izveidošanas un tilta pār Alekšupīti šai vietā pabeigšanas dienu.
		Te nepieciešams sīkāks skaidrojums par Skolas ielas trasējumu. Tika analizēti un salīdzināti divi vistuvāk šim laika posmam sastādītie Kuldīgas pilsētas plāni – <i>Kleina plāns</i> (1879) un <i>Elševica-Šteinharta plāns</i> (1913). <i>Kleina plāns</i> (1879) Salīdzinājumā atklājās, ka tagadējās Skolas ielas trase no Baznīcas ielas puses līdz Alekšupītei sākas starp diviem gruntsgabalā Nr.7 un 8 uz ielas apbūves līnijas esošiem namiem tos neaiztiekot, nevis, kā paviršākam vērotājam varētu šķist, pa Kleina plānā atzīmēto eksistējošā ceļa trasi starp gruntsgabalu Nr.7; 8 un gruntsgabalu Nr.9. Virzienā uz Kalna ielas pusi pāri Alekšupītei Skolas ielas trase virzās starp divām uz gruntsgabala Nr.143; 143a esošām ēkām, visdrīzāk tās nekādi neskarot. Jāsecina, ka šī iela attiecīgā laikā ir veidota pilnīgi no jauna, pamatojoties uz divu kaimiņu tābrīža vienošanos, neņemot vērā nekādus vēsturiskus apsvērumus. <i>Elševica-Šteinharta plāns</i> (1913)
No 1890.	www. gudrinieks.lv “Latvijas tiesību	Šajā gadā, sakarā ar Krievijas impērijas pārvaldes un tiesu reformām Baltijas guberņās, kur jau ar 1877.gada ukazu noteikta pāreja uz lietvedību Krievu valodā, ar 1888.gada ukazu tiek veikta policijas reforma, bet ar 1889.gada ukazu tiesu reforma, notiek pāreja uz “jaunajām” zemesgrāmatām.

	vēsture” 11.lapa un LVVA 2246.f. 1.apr. 9.lieta	Tiek mainīti arī hipotēku numuri īpašumiem Kuldīgā. Īpašumam ar Nr.7 un 8 tiek piešķirts Nr.6; īpašumam ar Nr.9 un 9c – Nr.7; īpašumam ar Nr.143 – Nr.238; īpašumam ar Nr.143a – Nr.239. Lietvedībā paralēli gan tiek lietoti abi numuri. Līdz ar to turpmāk atsevišķi tiek aplūkoti četri zemesgabali ar hipotēku numuriem 6; 7; 238 un 239.			
Laiks	Avots	Zemesgabals ar hip.Nr.6	Zemesgabals ar hip.Nr.7	Zemesgabals ar hip.Nr.238	Zemesgabals ar hip.Nr.239
1891.	LVVA 4393.f. 1.apr. 1.lieta 23. un 90.lp.		Ja var ticēt šiem avotiem, tad šai gadā Kuldīgā tiek dibināta “ziepju un zoda fabrika “Hermans J.Goldbergs”” jeb “ziepju fabrika Hermann J.Goldberg”.		
1895. 02.12.	LVVA 2246.f. 1.apr. 531.lieta 189.;190.; 191.lp.				Tiek noslēgts pirkuma līgums starp Johannu Vilhelmīni Gotlība meitu Šternas kundzi, dzimušu Špēru kā pārdevēju un Lielezeres pagastam pierakstīto Ilzi Pētera meitu Rūni, dzimušu Blumbergu kā pircēju. Darījuma summa 1000 rubļu. Līguma 1. punkts skan šādi: “J.V.G.Šterna kundze pārdod I.P.Rūnes kundzei viņai piederošo nekustamo īpašumu ar divām dzīvojamām ēkām un visiem piederumiem, ēkām, dārzu, pagalmu u.c., atrodošos Kuldīgā uz Kalna un Skolas ielas stūra, ar veco hip. Nr.143a, nost. Nr.239 un kas robežojas no priekšpusēs ar Kalna ielu, no labās puses ar doktora Pola īpašumu (<i>vecais hip.Nr.143b, aut. piez.</i>), no kreisās puses ar Skolas ielu un no ceturtās puses ar Alekšupīti”.
					Interessants ir līguma astotais punkts: “Pazemes grāvim, kurš ved no īpašuma

					Nr.143/238 caur īpašumu Nr.143a/239 ir jāpaliek un tā virziens krīt uz īpašumu Nr.143/238. Par kopīgu veļas mazgātavas lietošanu uz īpašuma Nr.143a/239 līdz 1896.gada Jāņiem un par dažu pārdevējas mantu pagaidu palikšanu pārdotajā īpašumā puses ir vienojušās.”
1895. 05.12.	LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 547.lpp.				Darījums tiek nostiprināts zemesgrāmatā.
1900. 26.07.	LVVA 2246.f. 1.apr. 536.lieta 75.; 76.lp.			Vilhelmīne Gotlība meita Šterna atdod, resp. pārdod Moricam Lazara dēlam Hercenbergam viņai dzimtsīpašumā esošu obroka nekustamo īpašumu ar veco hip. Nr.143, tagad nostipr. Nr.238, Kuldīgā Kalna ielā un uz tā esošu celtni, kura ir viņas īpašums, ar visām tai piederošām lietām par 3000,- rubļiem. Piezīme: “Lai izvairītos no pārpratumiem, līgumslēdzēji precīzi noteikuši, ka ar šo līgumu pārdodamais nekustamais īpašums robežojas no vienas puses ar Kalna ielu, no otras ar Skolas ielu, no trešās ar Alekša strautu (Alexbach), bet no ceturtās puses ar latviešu luterāņu draudzes īpašumu...”.	
1900. 21.08.	LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 539.lpp.			Darījums tiek ierakstīts zemesgrāmatā.	

		Tā kā gruntsgabals ar hipotēku numuru 238 ir pārdots un tas atrodas ārpus aplūkojamās teritorijas pretējā Skolas ielas pusē, tad turpmāk šis zemes gabals vairs netiek pētīts un tiek apskatīti vairs tikai trīs īpašumi ar hipotēku numuriem 6; 7 un 239.		
Laiks	Avots	Zemesgabals ar hip.Nr.6	Zemesgabals ar hip.Nr.7	Zemesgabals ar hip.Nr.239
1901. 12.01.	LVVA 2246.f. 1.apr. 537.lieta 19.lp.	Liepājas apgabaltiesa, izskatot civillietu, kurā Kuldīgas tirgotājs Hiršs Hermanis Joseļa dēls Goldbergs lūdz nostiprināt uz viņa vārda Oskaram Šēnhofam piederošu īpašumu Kuldīgā ar nostiprinājuma Nr.6 (vecais Nr.7 un 8), nolemj: "1900.gada 18.decembrī otrajā publiskajā izsolē pārdoto nekustamo īpašumu ar nostiprinājuma Nr.6 (vecie hipotēku Nr.7 un 8), kas piederējis Oskaram Šēnhofam, nostiprināt uz Kuldīgas tirgotāja Hirša-Hermaņa Joseļa dēla vārda par summu 6515 rubļu..."		
1901. 02.03.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 44.lpp.	Tiesas lēmums tiek ierakstīts zemesgrāmatā.		
1901. 09.04.	LVVA 2246.f. 1.apr. 537.lieta 27.lp. Arī LVVA 2246.f. 1.apr. 127.lieta 2.lpp.	Hiršs Hermanis Joseļa dēls Goldbergs par 5100 rubļiem pārdod laulātiem Adonīsam Frīdriha dēlam Ēlertam un Margaritai Kārļa meitai Ēlertei, dzimušai Bergai, daļu Kuldīgas īpašuma ar nostipr. Nr.6 200 kvadrātsaženu (910m2) platībā un kurš no vienas puses robežojas ar Skolas ielu, no otras ar Baznīcas ielu, no trešās ar Luņina īpašumu, bet no ceturtās ar Alekša strautu, saskaņā ar pievienoto plānu.		
1901. 14.04.	Turpat 28.lp.	Pārdotai īpašuma daļai zemesgrāmatā tiek atvērts jauns nodalījums ar Nr.685.		
1901. 06.06.	LVVA 2246.f. 1.apr. 537.lieta 45.lp.	Hiršs Hermanis Goldbergs atlikušo īpašuma daļu iekļā par labu savai kreditorei Vilhelmīnei Frīdriha meitai Zēmelei, dzimušai Kreislerei, no kuras aizņēmiens 1300 rubļu.		
1906. 06.06. līdz 05.09.	LVVA 97.f. 1.apr. 1627.lieta	Kurzemes guberņas valdes Būvnodeļa nosūta Kuldīgas apriņķa priekšniekam četras vēstules (izejošie Nr. 737; 854; 909; 1260) Goldberga lietā Nr. 34 ⁰⁵ . Visdrīzāk saistībā ar jaunās ziepju un sodas fabrikas būvniecību. Pēc lietas numura var spriest, ka tā uzsākta 1905.gadā.		

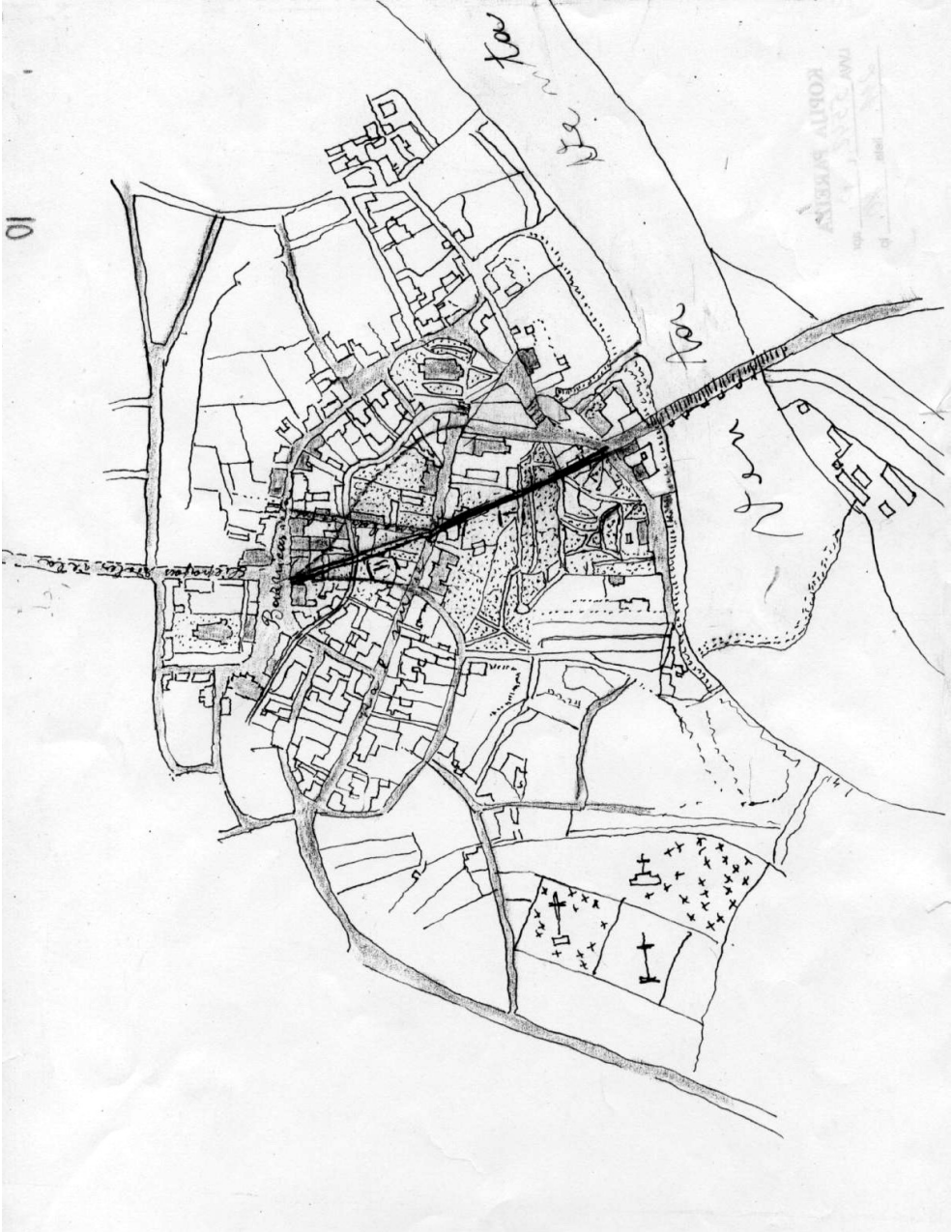
1907. 21.07.	„Goldingenscher Anzeiger” Nr.29 no Misiņa bibliotēkas krājumiem	“Monumentāla ēka top pilsētas vidū, Alekša straute ieplakā; to ieskauj vieglas koka ēkas, koka šķūnis un sienaugšas. Tā ir jaunā ziepju fabrika, kura raida debesīs, apmēram, 60 pēdu garu skursteni, kas tomēr ir daudz par īsu, jo fabrika atrodas ieplakā, un ar stundām ilgu nepieņemamu dūmu un neciešamu smaku apgrūtinā visus kaimiņus samērā plašā apkārtnē un ir pilnīgi neiespējama cilvēku uzturēšanās dārzos, kā arī logu atvēršana. Kurināšana jau pirms pāris dienām parādīja, ka dūmi izplatās blakus ēkās un dārzos; ļoti slikti bija otrdien, 17.jūlijā, kad visa Baznīcas iela un fabrikai cieši blakus esošās ēkas bija iegrimušas dūmos. Ja gāja pa ielu, sāka sāpēt acis un nevarēja izrunāt nevienu vārdu. Jau agrākā mazā ziepju vārītava izraisīja daudz sūdzību, pa daļai privāta rakstura un pamatoti, jo smaka un iztvaikojumi briesmīgi piesārņoja apkārtni, taču vecie kuldīdznieki to panesa ierastā mierā. Kā tas būs, kad fabrikas skurstenis kūpēs visu dienu un ziepju vārīšana norisināsies vairākos katlos? Nav saprotams, kā pilsētas valde 1897.gadā, skatoties no būvnieciskā, kā arī sanitārā viedokļa, varēja izdot atļauju būvēt ziepju vārītavu, kaut arī mazos apmēros, pilsētas vidū. Mūsu pašreizējos laikos komūna pamatoti daudz izdod pilsētas un sociālai higiēnai. Sanitārā komisija katrā ziņā nav uzdevusi jautājumus ne agrāk ne šodien. Citās pilsētās fabrikas, kas atrodas pilsētas centrā, tiek nojauktas, lai iedzīvotājus pasargātu no putekļiem, dūmiem un citām nepieņemamām smakām, kā arī no liela trokšņa. Šeit nav tas gadījums. Kuldīgā būtu bijis vieglāk šādus un līdzīgus iekārtojumus būvēt ārpus pilsētas un vēl šajā gadījumā, kad netālu no mūsu nelielās pilsētas fabrikas īpašnieks ir ierīkojis lielu aploku siena novietošanai; bet viņam būtu palicis pāri vēl pietiekami, ja viņš arī dažas kvadrātasis būtu izmantojis savas fabrikas būvei. Pilsētai katrā ziņā nebūtu jāsastopas ar apgrūtinājumiem. Cerēsim, ka priekšniecība pievērsīs uzmanību šim lielajam misēklim un atbrīvos pilsētas iedzīvotājus no šīs lielās nelaimes, kas slikti iedarbojas uz veselību”.		
1909. 01.07.	LVVA 2246.f. 1.apr. 545.lieta 90.lp.			Zemniece Ilze Rūne par 2000,- rubļu pārdod Grobiņas apriņķa Durbes pagasta zemniekam Andrejam Viļa dēlam Polim viņai piederošo īpašumu Kuldīgā, Kalna un Skolas ielas stūrī ar nostipr. Nr.239 (vecais hip.Nr.143a), kurš sastāv no zemesgabala un uz tā uzceltām divām dzīvojamām ēkām un pagalma būvēm.
1909. 06.07.	LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 547.lpp.			Darījums tiek ierakstīts zemesgrāmatā.
1910. 24.02.	LVVA 2246.f. 1.apr. 546.lieta 21.lp.			Andrejs Polis par 2000,- rubļiem pārdod zemniekam Johanam (Jānim) Matīsa dēlam Kvietiņam (pilnvarotā Jukuma Matīsa dēla Rūnes personā), viņam piederošo īpašumu Kuldīgā, Kalna un Skolas ielas stūrī ar nostipr. Nr.239 (vecais hip.Nr.143a), kurš sastāv no zemesgabala

				un uz tā uzceltām divām dzīvojamām ēkām un pagalma būvēm.
1910. 25.02.	LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 547.lpp.			Darījums tiek ierakstīts zemesgrāmatā.
1911. 04.03.	LVVA 2246.f. 1.apr. 547.lieta 34.lp.			Jukums Rūne, kā Jāņa Kvietiņa pilnvarotā persona, par 6000,- rubļu iekļā šo nekustamo īpašumu Kuldīgā ar nostipr. Nr.239, uz Skolas un Kalna ielas stūra, sastāvošu no dzīvojamās ēkas un pagalma būvēm par labu Z.Amerikas Pensilvānijas štata iedzīvotājam Johanam Anša dēlam Āboliņam.
1911. 08.06.	LVVA 2246.f. 1.apr. 547.lieta 74.lp.			Jānis Kvietiņš, sava pilnvarotā Jukuma Rūnes personā, par 4000,- rubļu pārdod Kuldīgas tirgotājam Hiršam Hermanim Goldbergam viņam piederošo nekustamo īpašumu Kuldīgā ar nostipr.Nr.239 (vecais hip.Nr.143) uz Kalna un Skolas ielas stūra, sastāvošu no zemesgabala un uz tā esošām divām dzīvojamām ēkām un pagalma būvēm.
1911. 09.06.	LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 547.lpp.			Darījums tiek ierakstīts zemesgrāmatā.
1911. 14.06.	LVVA 2246.f. 1.apr. 547.lieta 86.lp.			Hiršs Hermanis Goldbergs īpašumu iekļā par labu provizoram Frīdriham Kārļa dēlam Krauzem par 3000,- rubļu.
1911. 15.06.	Turpat 87.lp.			Ķīlas tiesība tiek ierakstīta zemesgrāmatā.
1913.	LVVA 1679.f. 162.apr. 6726.lieta Kuldīgas pilsētas plāns <i>Elševica- Šteinharta plāns</i>	Kā liecina uzraksts apakšējā labajā stūrī, "plānu 1913.gadā sastādījis Kuldīgas pilsētas zemes mērnieks K.E. Elševics-Šteinhardts, pēc aprīņa zemes mērnieka Bofela (?) 1873. un 1874.gadā sastādītā pilsētas plāna. Te gan jāpiebilst, ka Elševicam-Šteinharda kungam mazliet pieklibojusi krievu valodas pareizrakstība, līdz ar to autors nav īsti pārliecināts par Bofela uzvārda pareizu tulkojumu. Uz aplūkojamo vietu attiecināma plānā sniegtā informācija ir visai aptuvena, samērā neprecīza un nabadzīga. Plāns melnbalts, izņemot policijas iecirkņu numurus, kuri sarkani. Gruntsgabalu hipotēku numuri nav norādīti. Ēku materiāls arī nav norādīts. Ēku konfigurācija plānā aptuvena. Tilti pār Alekšupīti arī nav norādīti. Goldberga ziepju fabrikas jaunuzceltā apjoma proporcijas plānā neatbilst mūsdienu situācijai, tāpat gruntsgabalā Nr.238 esošā galvenā ēka "pārvietojusies" tieši uz gruntsgabala dienvidu robežas, bet gruntsgabala Nr.239 plānā taisnstūra ēkas kļuvušas par trapecēm vai paralelogramiem. Vienīgais vērtīgais, kas uz šo vietu attiecināms – parādīta Skolas ielas trase (lai arī bez nosaukuma).		

	<i>Elševica-Šteingarta plāna fragments</i>			
1914. 03.02.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 52. un 53.lpp.		Zemesgrāmatā tiek ierakstīts: "Muižnieks (meščaņin) Hermanis-Hiršs Goldbergs, nekustamā īpašuma īpašnieks pēc sava tēva Joseļa Goldberga 1914.gada 3.februāra dāvinājuma akta, kurš nostiprināts tā paša gada 4.februārī ar žurnāla Nr.133. Tad pat īpašums tiek apgrūtināts ar "pienākumu izsniegt Joselim Lipmana dēlam Goldbergam un viņa sievai Dorei Haima meitai Goldbergai, dzimušai Grīnbergai, mūža uzturu viena tūkstoša – 1000 rubļu	

			apmērā gadā un ierādīt viņiem bez atlīdzības līdz viņu nāvei dzīvokli dzīvošanai ar apkuri, apgaismojumu un apteksni, saskaņā ar 1914.gada 3.februāra dāvinājuma aktu.”	
Hiršs-Hermanis Goldbergs ir kļuvis par īpašnieku visiem trim aplūkojamiem nekustamiem īpašumiem.				
1914.-1920.	http://lv.wikipedia.org/wiki/Pirmais_pasaules_karš un http://lv.wikipedia.org/wiki/Latvijas_brīvības_cīņas un citi interneta resursi	Vācu armija Kurzemi, tostarp arī Kuldīgu okupē 1915.gada augustā, līdz ar to beidzas turpat 130 gadus ilgušais Krievijas impērijas valdīšanas laiks Kurzemē. Neskatoties uz 1917.gada februāra revolūciju un tā paša gada oktobra (novembra) boļševiku apvērsumu Krievijā, Kurzeme vēl aizvien ir vācu okupēta. Arī pēc Brestļitovskas miera līguma noslēgšanas 1918.gada 3.martā starp boļševistisko Krieviju no vienas puses un Vāciju, Austroungāriju, Bulgāriju un Turciju no otras puses Kurzemē vēl aizvien atrodas vācu okupācijas karaspēks. Tāpat pēc Kompjēnas pamiera starp Vāciju un Antanti parakstīšanas 1918.gada 11.novembrī Kurzeme paliek okupēta. Vācu okupētajā Rīgā 1918.gada 17.novembrī notiek Latvijas Tautas padomes dibināšanas sēde, kurā tiek pieņemta tās politiskā platforma. Politiskās platformas trešā punktā cita starpā tiek deklarēts, ka suverēnā vara līdz Satversmes Sapulces sasaukšanai pieder Latvijas Tautas Padomei, kura ieceļ arī Pagaidu valdību; līdz Satversmes Sapulcei visa izpilde vara atrodas Pagaidu Valdības rokās; Pagaidu Valdībai līdz Satversmes Sapulcei nav tiesības grozīt pastāvošo sociālo iekārtu. Latvijas Tautas padomes svinīgā sēdē 1918.gada 18.novembrī Kārlis Ulmanis Pagaidu valdības vārdā pasludina par nodibinātu Latvijas valsti kā demokrātisku republiku. Sākas Latvijas brīvības cīņu posms. Pēc vairāk nekā gadu ilgušām jukām 1919.gada 1.decembrī vācu karaspēks beidzot atstāj Latviju un līdz ar to arī Kurzemi. Lai gan brīvības cīņas Latgalē turpinās līdz pat 1920.gada 11.augustam, kad tiek noslēgts Latvijas-Krievijas miera līgums, jau gada pirmajā pusē daudzviet Latvijā notiek pirmās brīvvalsts pašvaldību vēlēšanas, bet 17. un 18.aprīlī Satversmes sapulces vēlēšanas. Satversmes sapulce savu darbu uzsāk 1920.gada 1.maijā. Tiek uzsākta agrārreforma, kas gan neskar pilsētās esošos privātos īpašumus. Īpašnieki saglabā savus īpašumus un tiek turpinātas 1889.gadā ieviestās zemesgrāmatas.		
1920. 05.07.	LVVA 5542.f. 2.apr. 148.lieta 123.lp. un LVVA 5542.f. 2.apr. 148.lieta 115.lp.	Hermanis J. Goldbergs, dzīvo Kuldīgā, Baznīcas ielā 19, raksta lūgumu Kuldīgas pilsētas valdei: “Pieliekot šeit klāt agrāk apstiprināto plānu priekš izskatīšanas Alekšupītes ūdens strāvu starp maniem gruntsgabaliem Baznīcas ielā Nr.15;17;19 un Skolas ielā Nr.4, laipni lūdzu šo plānu no jauna apstiprināt un attiecīgo atļauju uz plāna atzīmēt. Vajadzības pilsētas nodokli – 100 rbļ. (simts), kā arī divas štempelmarkas 6. rbļ. vērtībā es šē klāt pielieku.” Šajā pašā dienā notiek Kuldīgas pilsētas Būvkomisijas sēde, kurā notiek “Ziep fabrikanta Goldberga 1905.gadā pilsētas domes apstiprināta Alekš upes ūdens strāvas izmantošanas projekta caurskatīšana.” Nolemj: “Ziep fabrikanta Hermana Goldberga 1905.gadā no pilsētas domes apstiprinātā Alekš upes ūdens strāvas izmantošana tiek pielaista ar nosacījumu, ka ūdens netiek augstāki uzpludināts, kā viņš atrodas normālā stāvoklī no Skolas ielas atrodošā tilta vidus.”		
1920. 06.07.	LVVA 5542.f. 2.apr. 148.lieta 111.lp.	Pilsētas valde Hermanim Goldbergam izsniedz apliecību: “Kuldīgas pilsētas valde ar šo apliecina, ka Hermanim Goldbergam ir atļauts izmantot Alekš upes ūdens strāvu ar sekojošu nosacījumu, ka ūdens netiek augstāki uzpludināts, kā viņš atrodas normālā stāvoklī no Skolas ielas atrodošā tilta vidus.”		
1920. 20.11.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 53.lpp.		Apgrūtinājums tiek dzēsts sakarā ar Joseļa Goldberga un Dore Goldbergas nāvi.	

1922. 28.08.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 43. un 53.lpp. un LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 547.lpp.	Visu trīs nekustamo īpašumu zemesgrāmatu nodalījumos tiek veikts ieraksts: " Uz Liepājas apgabaltiesas lēmuma no 13.jūlija 1922.g. pamata priekš Leijas-Līnas Judeļa m. Goldbergas dz. Blumbergas, Izidora, Morica, Haima-Harija, Zāras, Mirjamas-Mērijas un Benitas Goldbergiem, kā Hermana-Hirša Joseļa d. Goldberga mantiniekiem ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz šo nekustamo īpašumu, un proti: katram uz nekustama īpašuma vienu astoto – 1/8 daļu. Pēc žurnāla Nr.750."
1927. 10.10.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 44. un 53.lpp. un LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 548.lpp.	Visu trīs nekustamo īpašumu zemesgrāmatu nodalījumos tiek veikts ieraksts: "Uz lūguma no 4.oktobra 1927.g. pamata un saskaņā ar Liepājas apgabaltiesas lēmumu no 13.jūlija 1922.g. priekš Leo Hermana-Hirša Goldberga, kā Hermana-Hirša Goldberga mantinieka ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz šīs nekustamās mantas vienu astoto daļu 1/8. Pēc žurnāla Nr.1486."
1928. 23.05.	LVVA 5542.f. 3.apr. 211.lieta 8.lp.	20.gs. divdesmitajos gados daudzām Latvijas pilsētām, tostarp Kuldīgai, tika izstrādāti apbūves plāni un būvnoteikumi. Autora rīcībā ir viens šāds dokuments – Iekšlietu ministrijas būvniecības pārvaldes Tehniskās padomes sēdes, kurā notiek Kuldīgas pilsētas apbūves plāna un būvnoteikumu otrreizēja caurskatīšana, protokols. Tehniskās padomes loceklis, prof. inž. Rezevskis, kurš saskaņā ar padomes sēdes lēmumu ir izbraucis uz Kuldīgu, referē par apskates rezultātiem, cita starpā dodot slēdzienus, ka "nepieciešama dažu ielu regulēšana, un it sevišķi būtu nepieciešama galvenās ielas iztaisnošana; tāpat arī trotuāri ļoti šauri un neērti satiksmei... jāparedz būtu arī galvenie ceļi par pilsētas teritorijā ietilpstošām privātām zemēm". Apspriežot no prof. Rezevska izvirzītos jautājumus, cita starpā nolemj: " Uz plāna jāuznes ielu regulēšana un jāparedz galvenās ielas iztaisnošana, kura iet no Ēdoles uz tiltu... jāparedz galvenie ceļi uz privātām zemēm, kuras ietilpst pilsētas robežās". Te jāpiebilst, ka pilsētas apbūves plāns protams tika izstrādāts uz topogrāfiskā uzmērījuma pamata, tomēr, lai gan šis uzmērījums ir pieejams arhīvā, autors to nevarēja izmantot pētījumā, jo uzmērījums aplūkojamā vietā ir izteikti nekorekts – nav atzīmēta apbūve, kas nepārprotami tolaik ir eksistējusi.
1929. 10.06.	LVVA 5542.f. 3.apr. 211.lieta 7. un 10.lp.	Jāņa Kantika; Izidora Goldberga, kā Hermana Goldberga mantinieku pilnvarnieka (virs paraksta spiedogs " Seepju un soda fabrika Hermann J.Goldberg Kuldīgā" un ar roku pierakstīts "ģenerālpilnvarnieks"); Margrietas un Helēnas Nepertes un Eiženijas un Frīdriha Šmīdbergu; Aleksandras un Marijas Brādes un Aleksandras Langes; Kuldīgas Latviešu ev. lut. draudzes lūgums Kuldīgas pilsētas domei: "šī gada sākumā pilsētas dome apspriedusi pilsētas ielu regulēšanas plānu un tādu pieņēmusi. Šinī plānā, kā redzams no klātpieliktā izvilkuma, starp citu paredzētas divas jaunas ielas, kuras kopīgi sākas no tagadējās "Metropoles" viesnīcas, t.i. iepretim Liepājas ielai, un no kurām viena iziet uz Kalna ielu pie tagadējā Latviešu ev. lut. draudzes mācītāja nama, bet otra iziet uz Kalna ielas beigām pie tagadējā nespējnieku nama. No šīm jaunparedzētām ielām viena jeb otra ietu caur mūsu īpašumiem. Neatkarīgi no tā, ka šis projekts saprotams aizskar mūsu interese, mēs pagodināties aizrādīt uz sekošiem šī projekta vispār nelabvēlīgām pusēm: 1) Nams, kurā tagad atrodas Metropoles viesnīca, tiek gandrīz pilnīgi iznīcināts. Caur to ietu zudumā apbūvei viens no vērtīgākajiem zemesgabaliem. Bez tam šis nams ir jauns un varēs stāvēt vairākus gadu simteņus, bet līdz ar to šī projekta izvešana dzīvē vai nu nokavēsies uz vairākiem gadu simteņiem vai atkal būs ļoti dārgs, jo tad pilsētai būtu jānopērk viss šis nams un jānoārda. 2) Iela, kas iziet uz tagadējo nespējnieku namu, paredzēta pa lielākai daļai gar Alekša upīti. Caur to ielas viena puse paliktu neapbūvēta un visa zeme līdz šai upītei paliktu

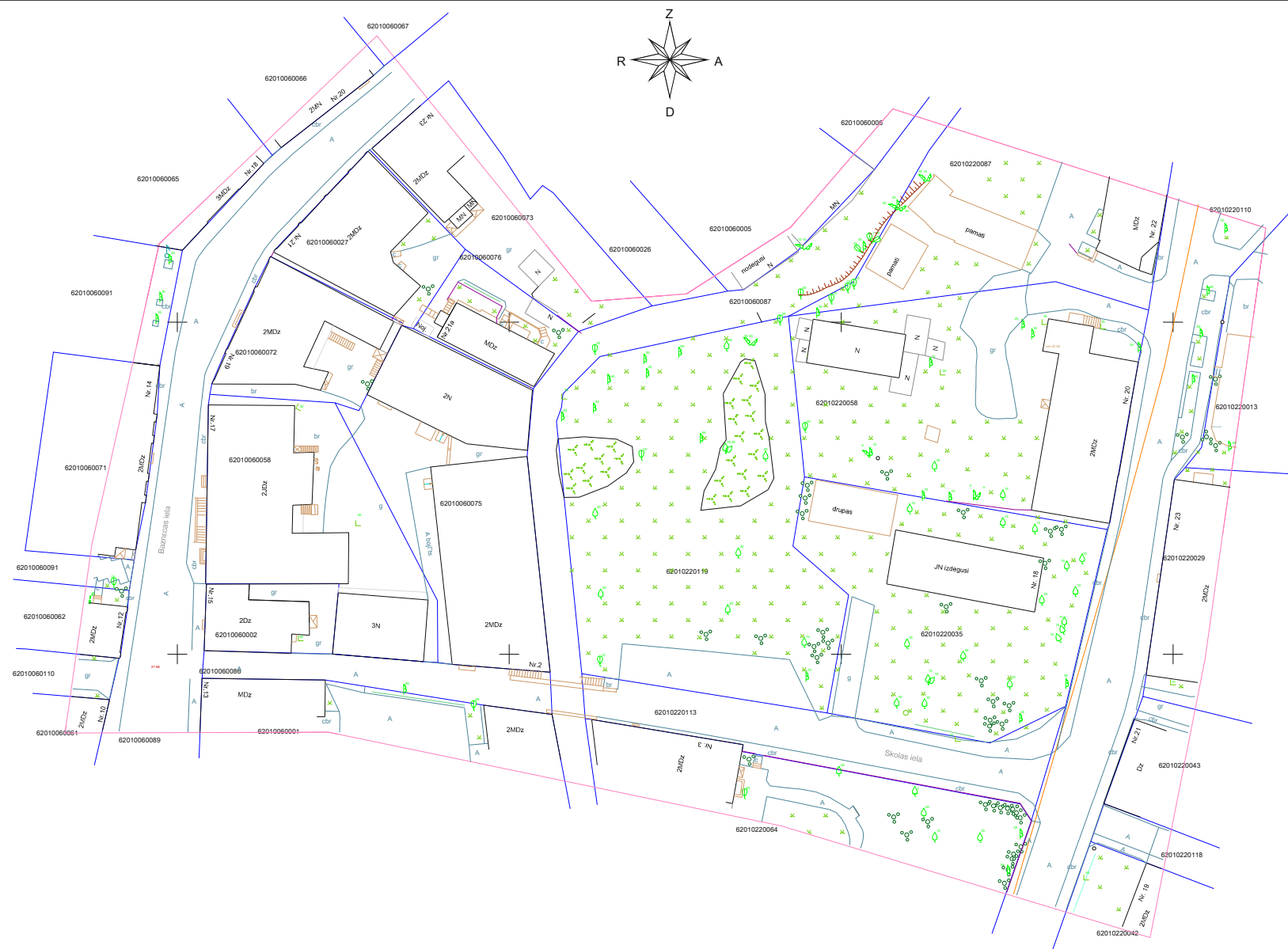
		dīkā. Šī iela paredzēta kā turpinājums tam ielas gabalam, kas ved no Ventas tilta gar Miertiesas namu, caur ko tiktu nodibināta līka iela. Bet līkas ielas pēc iespējas izbēgamas. 3) Caur <u>divu</u> jaunu ielu būvi pilsētas bieži apdzīvotā daļā izdevumi stiprā mērā paaugstinātos. Abas ielas būtu taisāmas Alekša upītei pāri. Mēs tādēļ atļaujamies likt priekšā šo divu paredzēto ielu vietā izbūvēt tikai vienu ielu, un proti taisnā līnijā no Ventas tilta, sākot no Pils ielas caur Pilsētas dārzu līdz Skolas ielas sākumam. Šī iela neaizskartu nevienu, izņemot namu Kalna ielā, kur tagad atrodas fotogrāfs Zingbergs, bet šis koka nams arī drīzumā būs noplēšams. Bez tam privātīpašums gandrīz nemaz nebūtu aizskarts un projekta izvešana dzīvē caur to arī lielā mērā paliks vieglāka. Galvenais nolūks: no Ventas tilta pa īsāku ceļu tikt uz Liepājas ielu, būtu sasniegts, jo jaunbūvētā iela turpinātos Skolas ielā. Ja to uzskata par vajadzīgu, tad no Skolas ielas sākuma var vilkt vēl ielu tālākā virzienā uz Metropoles viesnīcu, caur ko tiktu panākta vistaisnākā satiksme no Ventas tilta līdz Liepājas ielai. Mēs tādēļ lūdzam projektu aprādītā veidā grozīt, pie kam atļaujamies piestādīt uzmetumu.
	Lūgumam klātpieliktais uzmetums	

1930. 21.01.	LVVA 4393.f. 1.apr. 1.lieta 23.lp.	“Latvijas Bankas padomei Ziepju un sodas fabrikas “Hermans J.Goldbergs” atrodas Rīgā, L.Maskavas ielā 239/243 pilnvarnieka Izidora Goldberga, dzīv. Rīgā, Ausekļa ielā 6a dz.2. Lūgums Ziepju un sodas fabrika “Hermans J.Goldbergs” tika nodibināta Kuldīgā 1891.gadā. No tā laika līdz šai dienai fabrika, izņemot 3 kara laika gadus, darbojās nepārtraukti. Pagājušā 1929.gadā fabrika bija pārvesta uz Rīgu... Šī pārvešana stāv sakarā ar mūsu fabrikas ražojuma pieaugšanu vispār un sevišķi ar to apstākli, ka Kuldīgā trūkst attiecīga dzelzceļu satiksme ar attālākiem mūsu ražojumu noņēmējiem, kas savukārt izsauc preču sadārdzināšanu...”		
1933. 15.09.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 44. un 53.lpp. un LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 548.lpp.	Visu trīs nekustamo īpašumu zemesgrāmatu nodalījumos tiek veikts ieraksts: “Šīs nekustamas mantas Izidoram Goldbergam piederošās domātās daļas īpašnieki ir Līna-Leja Goldberga vienā pusdaļā un Leo, Morics, Haims-Harijs, Mirjama -Meri un Benita Goldbergi līdzīgās daļās otrā pusdaļā ar Liepājas apgabaltiesas lēmumu no 1932.gada 10.oktobra. Pēc žurnāla Nr. 2141		
1935. 15.03.	LVVA 2246.f. 1.apr. 121.lieta 44. un (538?).lpp. un LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 548.lpp.	Visu trīs nekustamo īpašumu zemesgrāmatu nodalījumos tiek veikts ieraksts: “Šīs nekustamas mantas Benitai Hermana-Hirša meitai Goldbergai piederošo domātu trīspadsmit deviņdesmit sestdaļu (13/96) īpašniece ir Mirjama-Merija Hermana-Hirša meita Goldberga, kura viņu ieguvusi par trīs tūkstoši septiņi simti piecdesmit (3750) latiem, saskaņā ar pirkums-pārdevuma līgumu no 1935.gada 28.janvāra. Žurnāla Nr. 684.”		
1935. 05.08.	LVVA 2246.f. 1.apr. 123.lieta 548.lpp.			“Šīs nekustamas mantas īpašnieks ir Ernests Jēkaba d. Āboliņš, kurš viņu ieguvis par pieci tūkstoši trīs simti piecdesmit (5350) Ls saskaņā ar pirkuma-pārdevuma līgumu uz 11.jūliju 1935.gadā. Pēc žurnāla Nr. 1980.”
1938. 06.08.	LVVA 5542.f. 3.apr. 162.lieta 1. un 2.lp.	Kuldīgas apriņķa būvinspektors inž. A.Zandersons apstiprina pēc Kuldīgas pilsētas domes pasūtījuma no tehniķa K.Berga sastādīto Alekša upītes aizsprosta pie Skolas ielas projektu. No projekta redzams, ka ūdens līmeni upītē plānots pacelt par 75 centimetriem.		
1938.	LVVA 2246.f. 1.apr. 743.lieta 238.lp. o.p. un 239.lp. p.p.			Kuldīgas nekustamo īpašumu sarakstā lasāms, ka gruntsgabala Nr.239 (Kalna iela 18, Skolas iela 4) īpašnieks ir Āboliņš Ernests Jēkaba dēls. Īpašums pirktš 1935.g. 11.jūlijā par Ls 5350,-. Koroborēts 1935.g. 5.augustā. Gruntsgabala platība 2340m2. Gruntsgabalā

				viena vienkārša mūra ēka ar kārniņu jumtu 2,5m augstumā; 6,4m platumā; 24,7m garumā un otra vienkārša koka ēka ar kārniņu jumtu 2,6m augstumā; 8,05m platumā; 22,40m garumā. No labierīcībām vienā dzīvoklī elektriskais apgaismojums. Īpašuma kapitalizētā vērtība 1938.gadā – Ls 3800,-.
1940. 15.01. līdz 24.04	LVVA 5542.f. 2.apr. 176.lieta 30.lp.			No Kuldīgas vietējo nodokļu maksātāju saraksta var secināt, ka E.Āboliņa īpašumā (Kalna ielā 18 un Skolas ielā 4) bijuši septiņi dzīvokļi, no kuriem izīrēti četri. Pieci dzīvokļi bijuši vienkāršas ar virtuvi, bet divi – divstābu ar virtuvi. Trijos vienkāršas dzīvokļos dzīvojuši attiecīgi trīs, četras un septiņas personas, bet vienā divstābu dzīvoklī – septiņas personas.
Īpašumu robežas 1940. 22.07.	Autora rekonstrukcija	ĪPAŠUMS NR. 6 GOLDBERGA MANTINIEKI ĪPAŠUMS NR. 7 GOLDBERGA MANTINIEKI ĪPAŠUMS NR. 239 ERNESTS ĀBOLIŅŠ Aplūkojamā vietā trīs īpašumi. Īpašums ar Nr.6 pieder Hermana-Hirša Goldberga mantiniekiem un tas pastāv norādītās robežās kopš 1901.gada. Īpašums ar Nr.7 arī pieder Hermana-Hirša Goldberga mantiniekiem un redzamās robežas ieguvis jau 1874.gadā. Īpašums ar Nr.239 pieder Ernestam Āboliņam un tas šajās robežās pastāv kopš Skolas ielas izbūves 1889.gadā.		

Pēc 1939. 01.10. līdz 1940. otrai pusei	LVVA 5542.f. 2.apr. 176.lieta 9.lp.		No nama iedzīvotāju saraksta (<u>tikai Kalna iela 18</u>) var secināt, ka ēkā bijuši četri dzīvokļi. Vēlāk, šķiet, uzradies piektais.
1960-ie gadi	Foto no Kuldīgas pilsētas būvvaldes arhīva	<i>Datējums pieņemts, analizējot attēlā redzamo informāciju. Kreisā pusē redzama vēl saglabājusies vienkārtīga mūra ēka Skolas ielā 4 (Ernestam Āboliņam piederējušais bijušais īpašums ar numuru 239).</i>	

2009.

Aplūkojamās teritorijas virszemes topogrāfiskais uzmērījums ar īpašumu robežām.

Salīdzinājumā ar 1940.gada situācijas rekonstrukciju, aplūkojamā teritorijā zuduši divi pilsētas ielu telpu veidojoši apjomi un viens pagalma telpu veidojošs apjoms. Zuduši arī atsevišķi pilsētas ainavu veidojoši elementi – gājēju tiltiņš pār Alekšupīti un bijušā Ernesta Āboliņa īpašuma žogs gar Skolas un Kalna ielu.

Būtiskākās izmaiņas attiecās uz gruntsgabalu robežām. Nevienš šobrīd aplūkojamā teritorijā esošais gruntsgabals neatbilst 1940.gada robežām.

Alekšupītes kreisajā krastā bijušo vēsturisko gruntsgabalu Nr.6 un Nr.7 ārējā robeža ir diezgan tuva patlaban eksistējošo nekustamo īpašumu ar kadastra Nr. 62010060002; 62010060058; 62010060072; 62010060075 ārējai robežai. Vēsturisko divu gruntsgabalu, ar vienkāršām taisnstūrveida robežām, vietā patlaban izveidoti četri īpašumi, no kuriem tikai vienam ir taisnstūrveida robežas, bet pārējiem trim – neregulāri daudzstūri.

Alekšupītes kreisajā krastā bijušā vēsturiskā gruntsgabala Nr.239 vietā patlaban atrodas divi īpašumi. Īpašums ar kadastra Nr. 62010220035 ir daļa vēsturiskā Ernestam Āboliņam piederošā gruntsgabala. Tam ir neregulāra daudzstūra formas robeža, kura tikai ziemeļu daļā un gar Kalna ielu sakrīt ar vēsturisko robežu, bet robeža ar Skolas ielu nobīdīta par aptuveni diviem metriem ziemeļu virzienā, līdz ar to palielinot Skolas ielas platumu, salīdzinājumā ar tās vēsturisko platumu. Īpašuma dienvidaustrumu stūrī, Skolas un Kalna ielas krustojumā, izveidots nošļaupums – redzamības trijstūris. Rietumu robeža – lauza līnija. Īpašums ar kadastra Nr.62010220119 "Skolas ielas zaļā zona" izveidots no jauna, apvienojot daļu no vēsturiskā īpašuma Nr.239 Kalna ielā 18 (Skolas ielā 4) ar daļu no vēsturiskā īpašuma Nr.240 Kalna ielā 20.

Secinājumi.

1. Par aplūkojamos gruntsgabalos saglabājušos ēku datējumu.

Ēka ar kadastra apzīmējumu 62010060075001 – bijusī ziepju fabrikas "Hermann J.Goldberg" galvenā ēka, būvēta no 1905. līdz 1907.gadam. Visticamāk arī ēka ar kadastra apzīmējumu 62010060075002 tagadējo veidolu ieguvusi tai pat laikā, lai gan apbūve abu minēto ēku vietā pastāvējusi jau agrāk.

Ēka ar kadastra apzīmējumu 62010220035001 datējama ar 19.gs. 50.-70.gadiem, laika gaitā pārbūvēta.

2. Par Skolas ielas un tilta pār Alekšupīti izveidošanu.

Skolas iela un tilts pār Alekšupīti tapuši vienlaicīgi – laikā no 1883. līdz 1889.gadam, pie kam, izveidojot ielu, netika nekādā veidā skarta tolaik pastāvējusī apbūve.

3. Tagadējās gruntsgabalu robežas aplūkojamā teritorijā novilkta voluntāri - absolūti nerespektējot gruntsgabalu vēsturisko attīstību. Līdz ar to pilnībā sagrauta pilsētvidi veidojošā pamatstruktūra – zemes vienību robežu tīklojums.

4. Nav nekāda pamatota iemesla zemes gabalos ar kadastra Nr. 62010220035 un 62010220119 atjaunot zudušo apbūvi to vēsturiskajās atrašanās vietās un apjomos, jo tad viens apjoms būtu jānovieto pārkāpjot pašreizējās gruntsgabalu robežas daļēji uz Skolas ielas brauktuves. Nav arī nekāda pamata jaunbūvējamo apjomu pret Kalna ielu novietot tieši uz Kalna ielas apbūves līnijas, jo aplūkojamā vietā nekad nav pastāvējusi šāda veida apbūve – arī tagad jau zudušie apjomi bijuši novietoti ar atkāpi no Kalna ielas apbūves līnijas.

Normunds Broks
arhitekts
2009.gada maijs.